

**ЕАЭБдеги КЫЙЫР САЛЫКТАРДЫ ТЕСКЕП-БАШКАРУУ ЖОЛ-
ЖОБОЛОРУ БОЮНЧА СУРОО-ЖООПТОР**

№	<u>Сууро Жооп</u>
1	<p>Кыйыр салыктар боюнча отчетту кабыл алуудан баш тартуу үчүн кандай негиздер болушу мүмкүн?</p> <p>Салык органынын кызматкери Кыйыр салыктар боюнча отчетту (мындан ары – Отчет) кабыл алууда булгоо жана каталарын карап, документти визуалдуу текшерүүдөн өткөрөт, Отчеттун электрондук версиясын ачат, электрондук жана кагаз жүзүндөгү версиясындагы маалыматтардын окшоштугун салыштырат жана электрондук версиясын форматтык-логикалык контрол боюнча текшерет (мындан ары – ФЛК).</p> <p>Баш тартуу үчүн негиз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Булгоолор, Отчеттун кагаз жүзүндөгү версиясындагы оңдоолор 2. Электрондук жана кагаз жүзүндөгү версиясындагы дал келбестиктер 3. ФЛКдан өтпөй калуу <p>Салык органынын кызматкери мындай отчетту кабыл албайт. Табылган кемчиликтерди салык төлөөчүгө көрсөтөт жана каталарын оңдоп, отчетту кайрадан берүүсүн өтүнөт. Башка учурларда:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Отчеттогу маалыматтардын арызда көрсөтүлгөн маалыматтарга дал келбегендиги 2. Берилбеген же толук эмес берилген документтер 3. Арыздардын электрондук жана кагаз жүзүндөгү версиясындагы айырмалар 4. Арыздардын ФЛК боюнча текшерүүдөн өтпөй калуусу, - <p>Отчет кабыл алынат жана салык органынын кызматкери салык төлөөчүгө жетишпеген документтерди алып келүүсүн сунуш кылат (салык төлөөчү тийиштүү документтерди толугу менен бергенге чейин салык төлөөчүнүн арызы кабыл алынбайт)</p>
2	<p>Кыргыз Республикасынын салык төлөөчүсүнүн экспорттук жеткирүүлөрү боюнча, көпчүлүк учурда товар ташылып келген өлкөнүн ыйгарым укуктуу салык органы тарабынан күбөлөндүрүлгөн, товарды ташып келүү жана кыйыр салыктарды төлөө тууралуу арызы экспорт ишке ашырылбаган (андай кийинки) айга карата КНС (FORM-STI-062) боюнча салык отчетуна тиркелет. Салык органынын кызматкери кандай кыймыл-аракет жасайт.</p>

Салык органынын кызматкери:

1. Учурдагы ай үчүн КНС боюнча отчетту кабыл алат.
2. Товарды ташып келүү жана кыйыр салыктарды төлөө тууралуу күбөлөндүрүлгөн арызды кабыл алат (Арыз).
3. Арызды КНС боюнча отчет менен бирге көктөйт (арыз кийинчерек камералдык же көчмө текшерүү жүргүзүүдө, ошондой эле, КНС боюнча изилдөө жүргүзүүдө колдонулушу мүмкүн) жана МСКнын ички регламентине ылайык (регламент даярдалууда) маалымат системасына документтердин келип түшкөн датасын жазат.

Жалпы жол-жобосу төмөнкүдөй болот:

1. Салык төлөөчү жеткирүүлөр ишке ашырылгандан кийин туумду эсептебестен 180 күндүн ичинде сатып алуучудан тастыкталган арыз алып келсе болот. Эгер арызды алып келсе – процесс аяктайт (эгер мамлекеттердин салык кызматтары ортосундагы маалымат алмашуу кандайдыр бир үзгүлтүккө учураган болсо арыздын келип түшүүсү жазылышы керек)

2. Эгер 180 күн өтсө да сатып алуучудан арыз түшпөсө, ошондой эле, ЕАЭБге мүчө мамлекеттердин салык кызматтары ортосундагы маалымат алмашуу боюнча келип түшпөсө:

а) жеткирүүлөр боюнча КНС салык салынуучу статусун алат, камералдык текшерүү алынат, КНС жана туум кошумча чегерилет.

б) салык төлөөчү жеткирүү мезгили үчүн КНС боюнча такталган отчет алып келиши керек жана КНСти толугу менен төлөшү керек.

в-1) эгер салык төлөөчү КНС боюнча такталган отчетту тапшырып, салык калдыгын төлөсө, ал эми арыз кийинчерек келсе, ал кайрадан КНС боюнча такталган отчет тапшырат, КНС боюнча төлөнгөн сумма өздүк эсебинин карточкасында ашыкча төлөм катары көрүнөт, туум автоматтык түрдө алынат. Бирок камералдык текшерүү аркылуу бүткүл мезгил үчүн туум калыбына келтирилиши керек. Себеби арыз өз убагында берилген эмес.

в-2) эгер салык төлөөчү КНС боюнча такталган отчетту бербесе, алдыда камералдык текшерүүлөр боюнча чечимдерди кабыл алуу жана кадимки салык калдыгын өндүрүү жол-жоболору ишке ашырылат.

в-2.1) эгер салык төлөөчү арызды кийинчерек алса жана салык органына тапшырса, КНС боюнча такталган отчет берилбейт, кошумча чегерилген милдеттенме жоюлат, бирок чегерилген туум ошол боюнча калат.

3	<p>Кыргыз Республикасынын салык төлөөчүсү болуп эсептелген экспорттоочу ЕАЭБге мүчө мамлекеттин салык төлөөчүсү болуп эсептелген импорттоочудан товарларды ташып келүү жана кыйыр салыктарды төлөө тууралуу арызды канча убакыт күтүшү керек?</p> <p>Эгер КНС боюнча отчет берүү учурунда ЕАЭБге мүчө мамлекеттин салык төлөөчүсү болуп эсептелген импорттоочудан товарларды ташып келүү жана кыйыр салыктарды төлөө тууралуу арыз келип түшпөсө, нөлдүк ставкалуу жеткирүү КНС (FORM-STI-062) боюнча отчетко чагылдырылабы?</p>
	<p>18-тиркемеге ылайык, ЕАЭБге мүчө мамлекеттин салык төлөөчүсү болуп эсептелген импорттоочудан товарларды ташып келүү жана кыйыр салыктарды төлөө тууралуу арызды алуу үчүн 180 күн берилет.</p> <p>Салык төлөөчү эч нерсени күтүүгө тийиш эмес, бул жеткирүүнү нөлдүк ставка менен мындай жеткирүүлөр ишке ашырылган КНС (FORM-STI-062) боюнча отчетке киргизүүгө милдеттүү.</p>
4	<p>1.Эгер кыйыр салыктар боюнча отчеттун курамында товарларды ташып келүү тууралуу арыз жок болсо, салык органынын кызматкеринин эмне кылуусу керек?</p> <p>2.Эгер салык төлөөчү жетишпеген документтерди алып келүүдөн баш тартса же аларды узак убакыт боюнча алып келбесе салык органынын кызматкеринин эмне кылуусу керек?</p> <p>1.Салык органынын кызматкери кыйыр салыгы боюнча отчетторду кабыл алат. Салык төлөөчүгө аныкталган кемчиликтерди көрсөтөт жана жетишпеген документтерди алып келүүсүн сунуш кылат.</p> <p>2.Салык төлөөчүнүн баш тартуусу салык органы үчүн эч кандай көйгөй жаратпайт. Бул – салык төлөөчүнүн кызыкчылыгы үчүн. Кыйыр салык боюнча отчет берилди, салыктык милдет көрсөтүлдү (ал тургай төлөндү), салык төлөөчү документтерди кечиктирбестен берүүгө кызыктар. Эгер салык төлөөчү документтерди бербесе арыздар тастыкталбайт, салык төлөөчүнүн контрагенти зыян тартат.</p>
5	<p>Эгер кыйыр салык боюнча отчетто импортко КНСтин төлөнгөндүгүн ырастоочу документ жок болсо салык органынын кызматкери эмне кылуусу керек?</p>

	<p>Салык органынын кызматкери кыйыр салыгы боюнча отчетторду кабыл алат жана жетишпеген документтерди алып келүүсүн сунуш кылат.</p> <p>Эгер акы төлөнбөсө, кадимки туум чегерүү, салык калдыгын өндүрүү жол-жоболору ишке ашырылат.</p>
--	--

6	Эгер лизинг КНСтен бошотулса, «импортко КНС» кыйыр салыгы боюнча отчетко карата 1-тиркемеде лизинг предметинин наркы көрсөтүлүүгө тийишти?
	Лизинг предметинин наркы кыйыр салыгы боюнча отчетко карата 3-тиркемеде «КНСтен бошотулган импорт» 357-сапта чагылдырылат.
7	<p>Кыйыр салыгы боюнча отчетко карата 2-тиркеменин «Товарларды ташып келүү жана кыйыр салыктарды төлөө тууралуу арыздардын реестри» 3-графасында салык органы тарабынан ыйгарылган номер көрсөтүлөбү же салык төлөөчү тарабынан ыйгарылган номер көрсөтүлөбү?</p> <p>Салык төлөөчү тарабынан товарларды ташып келүү жана кыйыр салыктарды төлөө тууралуу арыздын толтуруу тартибинин 15-пунктуна ылайык – салык органы арыздын экинчи бөлүмүндө арыздын каттоо номерин жана кабыл алуу датасын сунат.</p> <p>Салык төлөөчүнүн алгачкы документтерин түзүү жана эсепке алуунун кадимки талаптарына ылайык салык төлөөчүгө таандык арыз менен бирге, салык төлөөчү 3-графада документтин ирээтттик номерин көрсөтөт. Төмөндөгү регламент макулдашылды: ар бир арызга кабыл алынып жатканда МСКнын каттоо номери ыйгарылат (ал мындан аркы маалыматтык алмашуу үчүн, сатып алуучуга, ошондой эле сатуучуга да тастыкталгандын арасынан арыздарды издөө үчүн кереги тиет). Арызды кабыл алууда, ФЛКдан өткөндөн кийин, арызга МСКнын каттоо номери ыйгарылып, арыз автоматтык түрдө системага «отурушу» керек, кыйыр салык боюнча отчетко арызды кабыл алуунун аягында, эгер арыз көп болсо, маалыматтык система ошол эле форма боюнча реестр түзөт, болгону 3-графада МСКнын каттоо номери көрсөтүлөт, бул документ 2 нускада чыгарылат, бири салык органынын кызматкеринин колу менен күбөлөндүрүлгөн, ИСН жана штампы менен салык төлөөчүгө ыйгарылат, ал реестрге түшкөн арыздардын көрсөтүлгөн датада кабыл алынгандыгын тастыктайт. Салык төлөөчү кабыл алынбаган арызды кайра тапшырат же кыйыр салык боюнча такталган отчет берет.</p>
8	<p>Эгер, бир айдын ичиндеги жеткирүүлөр бир жеткирип берүүчүдөн алынса, товарларды ташып келүү жана кыйыр салыктарды төлөө тууралуу арыз ар кандай жеткирүүлөр жөнүндө маалымат камтууга тийишти?</p> <p>Товарларды ташып келүү жана кыйыр салыктарды төлөө тууралуу арыз ар бир жеткирүү боюнча таризделет, жеткирүүлөр бир айдын ичинде бир гана жеткирип берүүчүдөн алынса да.</p>

9	Эгерде, операцияга эки гана тарап катышса: Сатып алуучу жана сатуучу, товарларды ташып келүү жана кыйыр салыктарды төлөө тууралуу арызга 3-бөлүм тиркелиши керекпи? Салык төлөөчү 3-бөлүмгө кол коюуга милдеттүүбү?
	Эгерде, операцияга эки тарап гана катышса: сатып алуучу жана сатуучу, 3-бөлүмдү толтуруп жана ага кол коюунун зарылчылыгы жок. 3-бөлүм, операцияга сатып алуучу жана сатуучудан тышкары башка тараптар да катышкан учурда толтурулат: Комиссионерлер, Ишенимдүү өкүлдөр, Агенттер.
10	Товарларды ташып келүү жана кыйыр салыктарды төлөө тууралуу арызда алынган товарлар жөнүндө маалыматтар өзүнчө бир сапта көрсөтүлгөн, ал эми товарды коштогон документтерде бир нече товарлардын аталыштары көрсөтүлгөн. Мындайга жол берүүгө болобу?
	Салык төлөөчү тарабынан товарларды ташып келүү жана кыйыр салыктарды төлөө тууралуу арызды толтуруу тартибинин 30-пунктуна ылайык алынып келинген бири-бирине окшош товарлардын жалпы аталышын көрсөтүү менен жыйынтыктоочу транспорттук саптагы маалыматтарды (товарды коштоочу документтерди) арыздагы бир сапка которууга жол берилет. 32-пунктка ылайык, эгер транспорттук документте жыйынтыктоочу сап жок болсо, анда ар бир саптын көрсөткүчтөрү арызга өзүнчө которулат.
11	Эгерде, салык төлөөчү салыктык мезгилдин ичинде товар ташып келсе, аны толук көлөмдө кайтарып берсе, ал кыйыр салык боюнча отчет түзүүгө жана берүүгө жана товарларды ташып келүү жана кыйыр салыктарды төлөө тууралуу арыз берүүгө тийишпи?
	18-тиркеменин 23-пунктуна ылайык импорттолгон товарларды аларды эсепке алуу айында кайтарып берүү кыйыр салыктар боюнча отчетто жана товар ташып келүү жана кыйыр салыктарды төлөө арызында чагылдырылбайт, эгер, товар талаптагыдай сапатта жана (же) комплектацияда эмес болгон үчүн кайтарылса бул документтер салык органдарына берилбейт.

	Эгерде, салык төлөөчү кийинки салыктык мезгилдердин ичинде кайтарып берсе, ал кыйыр салык боюнча отчет түзүүгө жана берүүгө жана товарларды ташып келүү жана кыйыр салыктарды төлөө тууралуу арыз берүүгө тийишпи?
12	18-тиркеменин 23-пунктуна ылайык импорттолгон товарларды эсепке алынган айдын ичинде кайтарылса, салык төлөөчү салык органына кыйыр салык боюнча такталган отчет жана товарды ташып келүү жана кыйыр салыктарды төлөө боюнча такталган арыз берет.
13	<p>Эгер, товар кийинки салыктык мезгил ичинде толугу менен кайтарылса, товарды ташып келүү жана кыйыр салыкты төлөө тууралуу арызын кайра чакыртып алса, салык органы товарды ташып келүү жана кыйыр салыкты төлөө тууралуу арызды кайра чакыртып алуудан баш тартып, такталган отчет берүүсүн сунуш кылууга укугу барбы?</p> <p>28-тиркемеге ылайык, товарды ташып келүү жана кыйыр салыкты төлөө тууралуу арыз кыйыр салыгы боюнча отчет менен бирге берилиши керек.</p>
14	<p>Маалыматтык билдирүүнү товарды ташып келүү жана кыйыр салыкты төлөө тууралуу арызга карата тиркемеде келишим жана келишимдерди катышуучулары жөнүндө бардык керектүү маалыматтар көрсөтүлгөндүгүн эске алуу менен тариздөө керекпи?</p> <p>Эгерде, салык төлөөчү товарды ташып келүү жана кыйыр салыкты төлөө тууралуу арызга карата тиркемени толтурган болсо же үчүнчү жактын реквизиттери жеткирүү боюнча келишимде көрсөтүлсө, маалыматтык билдирүүнү толтуруунун зарылчылыгы жок.</p>
15	<p>Акциздик салыкты кимдер төлөйт?</p> <p>Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 283-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык кайра иштетүү негизинде Кыргыз Республикасынын аймагында акциздик товарларды өндүргөн жана/же Кыргыз Республикасынын аймагында акциздик товарларды импорттогон субъект акциз салыгынын салык төлөөчүсү болуп саналат.</p>
16	Кыргыз Республикасы ЕАЭБге киргенден кийин акциз салыгын төлөө кантип ишке ашырылат?

	<p>Акциз салыгынын ставкаларынын өлчөмдөрү Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 287-беренесинде жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 30-январындагы №735 токтомунда көрсөтүлгөн. Төлөө төмөнкү мөөнөттөрдө жүргүзүлөт:</p> <p>1) акциздик маркалар менен белгилөөгө тийиш болгон өндүрүлгөн жана/же импорттолуучу акциздик товарлар акциздик жыйым маркаларын сатып алган күн же сатып алган күнгө чейин;</p> <p>2) бажы биримдигине мүчө эмес мамлекеттерден импорттолуучу, акциздик жыйым маркалары менен белгилөөгө тийиш эмес акциздик товарлар боюнча – Бажы төлөмдөрүн төлөө үчүн бажы ишинин чөйрөсүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана/же Евразия экономикалык биримдигинин бажы мыйзамдары менен аныкталган күнү;</p> <p>3) салыктык отчеттук мезгилден кийинки айдын 20чы күнүнөн кечиктирбестен акциздик салыктын маркасы менен белгиленүүгө тийиш эмес, Бажы биримдигине мүчө өлкөлөрдүн аймагынан импорттолуучу акциздик товарлар боюнча. ЕАЭБ аймагынан акциздик товарларды импорттогон салык төлөөчү 3 жумушчу күндөн кеч эмес мөөнөттө салыктык каттоо боюнча салык органына алдыдагы акциздик товарларды ташып келүүсү жөнүндө билдириши керек экендигине сиздердин көңүлүңүздөрдү бурабыз. Алдыдагы товар ташып келүү жөнүндө билдирүүнүн формасы жана толтурулушу Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 22.04.2015-жылдын № 234 токтому менен бекитилген.</p>
17	<p>ЕАЭБге мүчө мамлекеттеринен ташылып келүүчү акциздик маркалануучу продукцияга акциздик маркаларын чаптоо кандайча жүргүзүлөт?</p> <p>Акциздик маркаларын чаптоо ЕАЭБ мүчө-мамлекеттеринин аймагында жайгашкан акциздик маркалануучу продукцияларды өндүрүүчү заводунда түздөн-түз ишке ашырылууга тийиш. ЕАЭБ мүчө-мамлекеттер менен чек арада бажы постторунун жоктугуна байланыштуу акциз маркаларын чаптоо бажы контролдугунун астында жүргүзүлбөйт.</p>
18	<p>Кыргызстанда Евразиялык экономикалык биримдигине кирген мамлекеттерге таандык акциздик маркалар менен алкоголь жана тамеки сатууга болобу?</p>

	<p>Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 30.12.2008-жылдагы № 735 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасында акциздик жыйым маркаларын колдонуу тартиби жөнүндө жобонун 2 жана 3-пунктуна ылайык уюмдарга, жеке ишкерлерге жана жеке жактарга Кыргыз Республикасынын аймагында акциздик маркалар менен белгиленбеген, маркалануучу продукцияны жөнөтүү жана жүзөгө ашыруу, ошондой эле, Кыргыз Республикасынын аймагына алып келүү, ташуу, маркалануучу продукцияны акциздик маркасы жок комиссияга же консигнацияга кабыл алуу тыюу салынат.</p> <p>Кыргыз Республикасынын аймагында өндүрүлгөн жана Кыргыз республикасынын аймагында импорттолгон алкогольдук ичимдиктер жана тамеки буюмдары Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 285-беренесинин 1-пунктунун 2 жана 3-пунктчасына ылайык макировкаланууга тийиш (пиво (ТЭИ ТН коду 2203) жана суслодон (ТЭИ ТН коду 220430) тышкары). Акциздик продукцияны түрү, аталышы жана сыйымдуулугуна жараша маркалоо (алкоголдук буюмдар үчүн),</p>
	<p>Салык органдарынын акциздик маркаларды берүү жөнүндө чечиминде көрсөтүлгөн акциздик маркалардын түрүнө жана номуруна жараша жүргүзүлөт.</p> <p>Ошентип, Кыргыз Республикасынын аймагында акциз маркалары жок акциздик маркалануучу, ошондой эле, башка мамлекеттерди маркалары менен продукцияларды сатууга жана/же сактоого жол берилбейт.</p>
19	<p>Россия Федерациясында жана Казахстан Республикасында алкогольго карата акциздик маркалар бөтөлкөнүн каптал жагына чапталат. Кыргыз Республикасында колдонулуучу акциздик маркаларды ушундай жол менен чаптоого болобу?</p> <p>Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 30-январындагы №735 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасында акциздик жыйым маркаларын колдонуу тартиби жөнүндө жобонун 6-пунктуна ылайык маркалоо акциздик маркаларды кайталап пайдаланууну жокко чыгарган ыкма менен жүзөгө ашырылат. Чаптоочу жер акциздик марка бөтөлкөнү, кутуну же башка идишти ачуу учурунда айрылгыдай кылып аныкталууга тийиш. Акциздик марканы чаптаганда акциздик марканы бузбастан аны товардан алып салууга мүмкүндүк бербеген клей пайдаланылууга тийиш. Ошентип, Россия Федерациясынын же Казахстан Республикасынын маркалоо ыкмасы менен окшоштук боюнча акциздик маркаларын чаптоого жол берилбейт.</p>

	<p>ЕАЭБге мүчө мамлекеттердин аймагынан акциздик товарларды импорттоодо акциздин суммасын КНСтин салык салынуучу базасына киргизүүнүн зарылчылыгы барбы?</p>
20	<p>Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 282-8-беренесинин 4-бөлүгүнүн ченемдерине ылайык товарлардын салык салынуучу импортунун наркына импорттолуучу акциздик товарларга карата акциз салыгынын суммасы да кирет.</p>
21	<p>Россияда этил спиртин камтыган парфюмердик продукцияга акциз салыгы салынат, Кыргыз Республикасынын аймагына парфюмердик продукцияны ташып келүүдө акциздер чегерилеби?</p> <p>Акциздик товарлардын тизмеси Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 285-беренесинде келтирилген, мында этил спиртин камтыган парфюмердик продукция акциздик товарларга таандык эмес. Ошентип, Евразиялык экономикалык биримдиктин ар бир мүчө мамлекети акциздик товарлардын түрлөрүн жана мамлекеттик бюджетке акциз салыгын төлөө тартибин өз алдынча аныктайт.</p>